

Қазақстан Республикасындағы мемлекеттік жастар саясаты туралы

Қазақстан Республикасының 2004 жылғы 7 шілдедегі N 581 Заңы

МАЗМҰНЫ

Осы Заң Қазақстан Республикасындағы мемлекеттік жастар саясатын қалыптастыру мен іске асырудың құқықтық негіздерін анықтайды.

1-тарау. Жалпы ережелер

1-бап. Осы Заңда пайдаланылатын негізгі ұғымдар

Осы Заңда мынадай негізгі ұғымдар пайдаланылады:

- 1) **жастар** - Қазақстан Республикасының он төрт жастан жиырма тоғыз жасқа дейінгі азаматтары;
- 2) **жас отбасы** - ерлі-зайыптылардың екеуі де жиырма тоғыз жасқа толмаған отбасы не жиырма тоғыз жасқа толмаған ата-ананың біреуі, соның ішінде ажырасқан, тұл қалған еркек (жесір әйел) балаларды (баланы) тәрбиелейтін толық емес отбасы;
- 3) **мемлекеттік жастар саясаты** - мемлекет жүзеге асыратын және жастарды қолдауға бағытталған әлеуметтік-экономикалық, саяси, ұйымдастырушылық және құқықтық шаралар жүйесі;
- 4) **жастарға арналған әлеуметтік инфрақұрылым** - жастар тіршілігін қамтамасыз ету үшін қажетті объектілер (үйлер, құрылыстар, ғимараттар), сондай-ақ жастардың денсаулығын сақтау, оларға білім беру, оларды тәрбиелеу, әлеуметтік бейімдеу, дене тәрбиесі, рухани және имандылық жағынан дамыту, жұмыспен қамтылуын қамтамасыз ету жөніндегі қызметті жүзеге асыратын ұйымдар жүйесі;
- 5) **жастарға арналған әлеуметтік қызметтер** - жастарға медициналық, психологиялық-педагогикалық, құқықтық қызметтер мен материалдық көмек көрсету, олардың әлеуметтік бейімделуіне және оңалуына жәрдемдесу жөніндегі іс-шараларды жүзеге асыратын коммерциялық емес ұйымдар;
- 6) **жастар ұйымы** - негізгі мақсаты әлеуметтік, мәдени, білім беру міндеттерін және жастардың құқықтарын, заңды мүдделерін қорғауға бағытталған өзге де міндеттерді шешу, рухани және өзге де қажеттіліктерін қанағаттандыру болып табылатын, мүшелері (қатысушылары) жастар өкілдері болып табылатын заңды тұлғалар қауымдастығы (одағы), қор, сондай-ақ қоғамдық бірлестік нысанында құрылған коммерциялық емес, мемлекеттік емес ұйым;
- 7) **жастар саясаты мәселелері жөніндегі уәкілетті орган (бұдан әрі - уәкілетті орган)** - берілген өкілеттіктер шегінде мемлекеттік жастар саясатын үйлестіруді және іске асыруды жүзеге асыратын орталық атқарушы орган.

2-бап. Қазақстан Республикасының мемлекеттік жастар саясаты туралы заңдары

1. Қазақстан Республикасының мемлекеттік жастар саясаты туралы заңдары Қазақстан Республикасының Конституциясына негізделеді және осы Заң мен Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілерінен тұрады.
2. Егер Қазақстан Республикасы бекіткен халықаралық шартта осы Заңдағыдан өзгеше ережелер белгіленсе, онда халықаралық шарттың ережелері қолданылады.

3-бап. Мемлекеттік жастар саясатының мақсаттары, міндеттері және принциптері

1. Қазақстан Республикасындағы мемлекеттік жастар саясаты жастардың рухани, мәдени, білім алуы, кәсіби қалыптасуы мен дене тәрбиесін дамыту үшін әлеуметтік-экономикалық, құқықтық, ұйымдастырушылық жағдайлар мен кепілдіктер жасау, бүкіл қоғам мүддесі үшін олардың шығармашылық әлеуетін ашу мақсатында жүзеге асырылады.

2. Қазақстан Республикасындағы мемлекеттік жастар саясатының міндеттері:

- 1) жастардың құқықтары мен заңды мүдделерін қорғау;
- 2) жастарға көмек беру және әлеуметтік қызметтер көрсету;
- 3) жастардың әлеуметтік маңызды бастамаларын іске асыру болып табылады.

3. Қазақстан Республикасының мемлекеттік жастар саясаты:

1) ерекше әлеуметтік-демографиялық топ ретінде жастардың мүдделері мен қажеттіліктерін тану;

- 2) Қазақстан Республикасының тарихи және мәдени құндылықтарының басымдылығы;
- 3) тән саулығын сақтау және нығайту;
- 4) адамгершілік және рухани даму;
- 5) қазақстандық патриотизмді қалыптастыру;
- 6) азаматтықты қалыптастыру;
- 7) жастардың құқықтары мен бостандықтарын іске асыру;
- 8) жастардың проблемаларын шешудегі жүйелілік пен кешенділік;
- 9) мемлекеттік жастар саясатын қалыптастыру мен іске асыруға жастардың тікелей қатысуы принциптеріне негізделеді.

4-бап. Қазақстан Республикасы мемлекеттік органдарының мемлекеттік жастар саясатын іске асыру жөніндегі құзыреті

1. Қазақстан Республикасының Үкіметі:

- 1) мемлекеттік жастар саясатын әзірлейді;
- 2) мемлекеттік жастар саясаты саласындағы бағдарламаларды бекітеді және оларды іске асыруды қамтамасыз етеді;
- 3) уәкілетті органның функцияларын, өкілеттігі мен құрылымын бекітеді;
- 4) мемлекеттік жастар саясаты саласында нормативтік құқықтық актілерді қабылдайды;
- 5) мемлекеттік жастар саясатын іске асыру жөніндегі консультациялық-кеңесші органын құрады ;

6) өзіне Қазақстан Республикасының Конституциясымен, заңдарымен және Қазақстан Республикасы Президентінің актілерімен жүктелген өзге де функцияларды орындайды.

2. Уәкілетті орган:

- 1) мемлекеттік жастар саясатын іске асырады;
- 2) Қазақстан Республикасының орталық және жергілікті атқарушы органдарының мемлекеттік жастар саясаты саласындағы қызметін үйлестіреді;
- 3) мемлекеттік жастар саясатын іске асыру жөніндегі бағдарламаларды әзірлеп, Қазақстан Республикасының Үкіметіне бекітуге енгізеді;
- 4) мемлекеттік жастар саясаты саласындағы нормативтік құқықтық актілерді әзірлейді;
- 5) өз құзыреті шегінде мемлекеттік жастар саясаты саласында халықаралық ынтымақтастықты жүзеге асырады;

6) мемлекеттік жастар саясатын іске асыру жөніндегі қызметті ақпараттық және ғылыми қамтамасыз етуді ұйымдастырады;

7) Қазақстан Республикасы Үкіметінің жанындағы мемлекеттік жастар саясатын іске асыру жөніндегі консультациялық-кеңесші органының қызметін ұйымдастырушылық-техникалық қамтамасыз етуді жүзеге асырады;

8) осы Заңда, Қазақстан Республикасының өзге де заңдарында, Қазақстан Республикасы Президентінің және Қазақстан Республикасы Үкіметінің актілерінде көзделген өзге де өкілеттіктерді жүзеге асырады.

3. Өзге орталық атқарушы органдар өз құзыреті шегінде:

- 1) мемлекеттік жастар саясатын іске асыруды қамтамасыз етеді;
- 2) мемлекеттік жастар саясаты саласындағы бағдарламаларды әзірлейді және іске асырады;
- 3) мемлекеттік жастар саясаты саласындағы нормативтік құқықтық актілерді әзірлейді;
- 4) осы Заңда, Қазақстан Республикасының өзге де заңдарында, Қазақстан Республикасы Президентінің және Қазақстан Республикасы Үкіметінің актілерінде көзделген өзге де өкілеттіктерді жүзеге асырады.

4. Жергілікті өкілді атқарушы органдар өз құзыреті шегінде:

- 1) жастар саясатының өңірлік бағдарламаларын бекітеді;
- 2) жергілікті атқарушы органдар мен ұйымдар басшыларының мемлекеттік жастар саясатын іске асырудың жай-күйі туралы есептерін тыңдайды;
- 3) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес азаматтардың құқықтары мен заңды мүдделерін қамтамасыз ету жөніндегі өзге де өкілеттіктерді жүзеге асырады.

5. Жергілікті атқарушы органдар өз құзыреті шегінде:

- 1) өңірлерде мемлекеттік жастар саясатын іске асыруды қамтамасыз етеді;
- 2) жастар саясатының өңірлік бағдарламаларын әзірлеп, іске асырады және оларды қаржылай қамтамасыз етуді жүзеге асырады;
- 3) өңірлерде мемлекеттік жастар саясатын іске асыру жөніндегі консультациялық-кеңесші органдарын құрады және олардың қызметін қамтамасыз етеді;
- 4) жергілікті мемлекеттік басқару мүддесінде Қазақстан Республикасының заңнамасымен жергілікті атқарушы органдарға жүктелетін өзге де өкілеттіктерді жүзеге асырады.

Ескерту. 4-бапқа өзгеріс енгізілді - ҚР 2011.07.05 N 452-IV (2011.10.13 бастап қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

2-тарау. Қазақстан Республикасындағы мемлекеттік жастар саясатының негізгі бағыттары

5-бап. Мемлекеттік жастар саясатының негізгі бағыттары

Қазақстан Республикасындағы мемлекеттік жастар саясатының негізгі бағыттары:

- 1) жастардың құқықтары мен бостандықтарын сақтауды қамтамасыз ету;
- 2) жастар еңбегі мен олардың жұмыспен қамтылуы саласындағы кепілдіктерді қамтамасыз ету;
- 3) жастардың кәсіпкерлік қызметіне жәрдемдесу;
- 4) жас отбасыларын мемлекеттік қолдау;
- 5) жастардың тегін негізгі орта, жалпы орта білім алуына консультациялық құқығын іске асыру үшін жағдай жасауды қамтамасыз ету;
- 6) жастарды тәрбиелеу және оларға жан-жақты білім беру үшін жағдай жасауды қамтамасыз ету;
- 7) балалар үйлерінің мүгедек және тәрбиеленуші жастарының құқықтары мен әлеуметтік қорғалу кепілдіктерін қамтамасыз ету;
- 8) жастардың патриоттық және азаматтық тұрғыда қалыптасуы үшін жағдай жасауды қамтамасыз ету;
- 9) жастардың бойында ұлттық мәдениет пен тілді дамыту үшін жағдай жасауды қамтамасыз ету;
- 10) жастардың денсаулығын сақтауды қамтамасыз ету, олардың салауатты өмір салтын қалыптастыру;
- 11) әлеуметтік қолдауға мұқтаж жастарға әлеуметтік көмекті қамтамасыз ету;
- 12) жастардың мәдени бос уақыты мен демалысы үшін жағдай жасауды қамтамасыз ету;
- 13) талантты жастарды мемлекеттік қолдау;
- 14) жастар саясатын жүзеге асыру жөніндегі уәкілетті мемлекеттік органдардың коммерциялық емес жастар ұйымдарымен ынтымақтастығы;

15) жастардың халықаралық ынтымақтастығына жәрдемдесу болып табылады.

Ескерту. 5-бапқа өзгерту енгізілді - ҚР 2007.07.27 N 320 (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-баптан қараңыз) Заңымен.

6-бап. Жастардың әлеуметтік құқықтары

Қазақстан Республикасында жастардың:

1) Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес мемлекеттік медициналық мекемелерде тегін медициналық қызмет көрсетілуіне;

2) Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес мемлекеттік оқу орындарында тегін негізгі орта, жалпы орта білім алуға, сондай-ақ мемлекеттік білім беру тапсырысы негізінде техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары білім алуға;

3) жергілікті мемлекеттік басқару органдарының шешімі бойынша жеңілдікті жағдайларда мемлекеттік спорттық-сауықтыру және мәдени-ағарту ұйымдарына баруға;

4) жергілікті өкілді органдардың шешімі бойынша білім беру ұйымдарының күндізгі оқу нысанында оқитындар мен тәрбиеленушілер үшін қоғамдық көлікте (таксиден басқа) жеңілдікпен жүруге;

РҚАО-ның ескертпесі!

5) тармақша 2005.01.01 бастап қолданысқа енгізіледі.

5) Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес, жастар арасынан орта білімнен кейінгі және жоғары білім беру ұйымдарында мемлекеттік білім беру тапсырысы негізінде оқитындар үшін қалааралық темір жол және автомобиль көлігінде (таксиден басқа) қысқы және жазғы каникулдар кезеңінде жеңілдікпен жүруге;

6) құқықтық, психологиялық, педагогикалық мәселелер, сондай-ақ отбасылық және жыныстық тәрбие мәселелері бойынша консультациялар түрінде әлеуметтік қызмет көрсетулерді; мүгедектерді, әскери қызметтен босатылған әскери қызметшілерді, бас бостандығынан айыру орындарынан босатылған, арнаулы білім беру ұйымдарынан және ерекше режимде ұстайтын білім беру ұйымдарынан оралған адамдарды, нашақорлық, уытқұмарлық, маскүнемдік дертінен емделуден өткен адамдарды, адамның иммунитет тапшылығы вирусын жұқтырған және ЖҚТБ-мен ауыратын адамдарды оңалту жөніндегі қызмет көрсетулерді тұтынуға;

7) Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес мемлекеттік атаулы әлеуметтік көмек алуға;

8) білім беру ұйымдарында мемлекеттік білім гранты бойынша оқитындар үшін Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген мөлшерде және тәртіппен ай сайынғы мемлекеттік стипендия алуға;

9) оқитындардың жоғары оқу орындарында оқу кезеңінде Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген тәртіппен кәсіби білім ақысын төлеу үшін және тамаққа, тұруға және оқу әдебиетін сатып алуға жұмсалатын шығындарды ішінара өтеуге білім беру грантын алуға әлеуметтік құқықтары бар;

10) ауыл (село) жастары арасынан шыққан азаматтар үшін техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі және жоғары білім беретін кәсіптік оқу бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына ауылдың (селоның) әлеуметтік-экономикалық дамуын айқындайтын мамандықтар бойынша оқуға түскен кезде Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындайтын мөлшерде қабылдау квотасы көзделеді.

Ескерту. 6-бапқа өзгерту енгізілді - ҚР 2007.07.27 N 320 (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-баптан қараңыз), 2010.11.23 N 354-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

7-бап. Жастардың саяси құқықтары мен бостандықтары

Қазақстан Республикасының жастары Қазақстан Республикасының Конституциясында және басқа да заң актілерінде көзделген барлық саяси құқықтарға және бостандықтарға ие болады.

8-бап. Жастардың еңбек және жұмыспен қамту саласындағы кепілдіктері, олардың тұрғын үй проблемаларын шешуге жәрдемдесу

1. Қазақстан Республикасындағы мемлекеттік жастар саясаты еңбек және жұмыспен қамту саласында:

- 1) жастарға арналған қоғамдық жұмыстарды дамыту;
- 2) жастарды жұмыспен қамту бағдарламаларын әзірлеу және іске асыру;
- 3) жастарға арналған жұмыс орындарын құратын шаруашылық субъектілерінің қызметін ұйымдастырушылық жағынан қолдау;

4) Қазақстан Республикасының еңбек туралы заңдарына сәйкес жастардың еңбек бірлестіктерін құру және қызметін ұйымдастыру, соның ішінде оқу орындарының базасында құру және қызметін ұйымдастыру арқылы жүзеге асырылады.

2. Қазақстан Республикасының жастарына:

1) жұмысқа орналасуға, кәсіби даярлануға, біліктілігін арттыруға жәрдемдесуге;

2) мемлекеттік ұйымдарда немесе жарғылық капиталында мемлекеттің үлесі елу проценттен асатын ұйымдарда жұмыс орнын беруге жәрдемдесуге;

3) мүгедек жас адамдар үшін жоғары оқу орындарында оқу, қайта даярлау және тағылымдамадан өту бағдарламаларына, соның ішінде дистанциялық оқыту арқылы қол жеткізуін қамтамасыз етуде жәрдемдесуге кепілдіктер беріледі.

3. Жастардың тұрғын үй проблемаларын шешу Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес жүзеге асырылады.

9-бап. Жастар жүзеге асыратын кәсіпкерлік қызметті мемлекеттік қолдау

1. Жастар жүзеге асыратын кәсіпкерлік қызметке байланысты қатынастар Қазақстан Республикасының заңдарымен және осы Заңмен реттеледі.

2. Қазақстан Республикасы жастардың кәсіпкерлік қызметін әлеуметтік-экономикалық, ұйымдастырушылық және құқықтық қолдау жөніндегі шаралар жүйесін белгілейді.

3. Қазақстан Республикасының аумағында кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыратын және жастар саясаты саласындағы мемлекеттік қолдауды пайдаланатын тұлғаларға:

- 1) заңды тұлға құрмай-ақ кәсіпкерлік қызметпен айналысатын жастар;
- 2) жастар ұйымдастырған шаруа немесе фермер қожалықтары;
- 3) қызметкерлерінің жалпы санының кемінде жетпіс процентін өздерінің құрылтайшылары болып табылатын жастар құрайтын ұйымдар жатады.

4. Жастардың кәсіпкерлік қызметін мемлекеттік қолдау:

1) техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары, жоғары оқу орнынан кейінгі және қосымша білім берудің кәсіптік оқу бағдарламаларын іске асыратын оқу орындарының оқу-өндірістік базасында жастардың кәсіпкерлік қызметін ұйымдастыруға Қазақстан Республикасының орталық және жергілікті атқарушы органдарының жәрдемдесуі;

2) жастар арасындағы халықтың әлеуметтік жағынан қорғалмаған топтарын кәсіпкерлік қызметке тарту;

3) жастарға кәсіпкерлік қызмет негіздерін оқыту, шарт негізінде оқу орындары мен жұмыс берушілер арасындағы ынтымақтастықты дамыту;

4) жастар кәсіпкерлігін қолдаудың өңірлік бағдарламаларын әзірлеу;

5) белгілі бір жұмыстарды (қызмет көрсетулерді) орындауға келісімдер жасасу мақсатында мемлекеттік органдардың осы баптың 3-тармағында аталған тұлғалармен ынтымақтастығы арқылы жүзеге асырылады.

5. Мемлекет жастардың өнеркәсіп пен ауыл шаруашылығының, ғылым мен техниканың, мәдениет пен өнердің, білім берудің, денсаулық сақтаудың түрлі салаларында жұмыспен қамтылуын қамтамасыз

етуге, сондай-ақ халыққа әлеуметтік қызмет көрсетуге жәрдемдесетін кәсіпкерлерді көтермелейді.

Ескерту. 9-бапқа өзгеріс енгізілді - ҚР 2007.07.27 N 320 (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-баптан қараңыз), 2011.03.24 N 420-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

10-бап. Жас отбасыларды мемлекеттік қолдау

1. Жас отбасыларды мемлекеттік қолдау мақсатында орталық және жергілікті мемлекеттік органдар Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген тәртіппен салалық және өңірлік бағдарламаларды әзірлейді, бекітеді, іске асырады.

Жас отбасыларын мемлекеттік қолдау саласындағы салалық және өңірлік бағдарламаларды қалыптастыру мен іске асыру жас отбасыларына қатысты мемлекеттік қолдау шаралары белгіленетін олардың әлеуметтік қажеттіліктерін талдау негізінде Қазақстан Республикасының әлеуметтік-экономикалық даму болжамына сәйкес жүзеге асырылады.

Аталған шаралар жас отбасыларына әлеуметтік-экономикалық проблемаларды шешуде материалдық және өзге де көмек көрсетуге, тиісті білім беру, медициналық, құқықтық, психологиялық-педагогикалық, ақпараттық, консультациялық, соның ішінде балалардың денсаулығын сақтауды, оларды тәрбиелеуді және дамытуды, жастарды әлеуметтік қорғауды, бейімдеуді және оңалтуды қамтамасыз ету жөніндегі басқа да қызметтер көрсетуге бағытталған.

2. Жас отбасыларын дамытуға қолайлы жағдайлар жасау мақсатында мемлекеттік қолдау:

1) Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес жас отбасыларына жеңілдікті кредиттер беру;

2) оқу орнының әкімшілігімен келісім бойынша білім алушылар болып табылатын жастар арасындағы ата-аналар үшін оқу сабақтарына еркін қатысуға, баланың бір жарым жасқа толуы кезеңіне академиялық демалыс алуға құқық беру;

3) отбасылық өмірдің проблемалары, жас отбасылардың психологиялық-педагогикалық, құқықтық және басқа да мәселелері бойынша консультация беру жүйесін дамыту;

4) әлеуметтік қызмет көрсетулер, әлеуметтік көмек ұсынатын коммерциялық емес ұйымдардың жүйесін дамыту;

5) балалар мен жастардың жазғы демалысы мен сауықтырылуын ұйымдастыру жүйесін сақтау және дамыту;

6) Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген тәртіппен жас отбасыларына жоғары оқу орындары мен орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарында оқу кезеңінде білім беру ұйымының жатақханасында бөлмелік үлгідегі тұрғын үй-жай беру;

7) мемлекеттік мектепке дейінгі ұйымдардың жүйесін дамыту арқылы жүзеге асырылады.

Ескерту. 10-бапқа өзгерту енгізілді - ҚР 2007.07.27 N 320 (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-баптан қараңыз) Заңымен.

11-бап. Талантты жастарды мемлекеттік қолдау

1. Қоғамның зияткерлік және шығармашылық әлеуетін сақтау және дамыту, Қазақстан Республикасының ғылыми, мәдени дәстүрлерінің сабақтастығын қамтамасыз ету мақсатында жастардың талантты және дарынды өкілдерін қолдау және олардың жемісті қызметі үшін жағдайлар жасау жөніндегі шаралар жүйесі жүзеге асырылады.

2. Талантты жастарды мемлекеттік қолдауды Қазақстан Республикасының мемлекеттік органдары көрсетеді және ол:

1) Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген тәртіппен талантты жастар үшін сыйлықақылар, стипендиялар белгілеу, білім беру гранттарын беру;

2) ғылымның, мәдениет пен өнердің аса көрнекті қайраткерлерінің шығармашылық шеберханаларын, мектептері мен бірлестіктерін құруға жәрдемдесу;

3) орта білім беретін ұйымдарда спорт секциялары мен шығармашылық үйірмелердің қызметін ұйымдастыру;

- 4) аса дарынды және талантты жастарды анықтау жөніндегі орталықтарды құру және дамыту;
- 5) жастардың шығармашылық жетістіктерін анықтау және тарату мақсатында конкурстар, көрмелер, фестивальдар, байқаулар, концерттер, симпозиумдар, оқулар, конференциялар мен семинарлар ұйымдастыру және өткізу арқылы, халықаралық жастар алмасуларын ұйымдастыру;
- 6) дарынды және талантты жастардың шетелдердің білім беру және ғылыми-зерттеу ұйымдарында оқыту, қайта даярлау және тағылымдамадан өту бағдарламаларына конкурстық негізде қол жеткізуін қамтамасыз ету;
- 7) ғылыми-мәдени жұмысты жүргізу үшін жас ғалымдарға, мәдениет, өнер мен білім қайраткерлеріне жағдайлар жасау, жас ғалымдардың әзірлемелерін нақты қолданысқа енгізуге жәрдемдесу, сондай-ақ жастар арасынан шыққан зияткерлік кадр ресурстарын сақтау және дамыту;
- 8) спорт мектептерінің, клубтарының желісін дамыту, спортта дарынды жас спортшыларды қолдау, жастар арасында спорт жарыстарын өткізу;
- 9) талантты жастарға қолдау көрсететін жеке және заңды тұлғаларды моральдық көтермелеу арқылы жүзеге асырылады.

Ескерту. 11-бапқа өзгерту енгізілді - ҚР 2007.07.27 N 320 (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-баптан қараңыз) Заңымен.

12-бап. Жастардың халықаралық ынтымақтастығына жәрдемдесу

1. Қазақстан Республикасының мемлекеттік органдары халықаралық жастар ынтымақтастығына:
 - 1) халықаралық жастар алмасулары туралы келісімдерді жасасу және іске асыру, жастарды халықаралық бағдарламалар жүйесіне енгізу;
 - 2) жастардың халықаралық ынтымақтастығы саласында халықаралық жастар алмасуларының ұйымдастырушылары мен қатысушыларына ақпаратты алуға, құжаттарды әзірлеуге және әріптестерді іріктеуге көмек көрсету жолымен жәрдем көрсетеді.
2. Жастардың халықаралық ынтымақтастығына жәрдемдесу Қазақстан Республикасының заңдары негізінде жүзеге асырылады.

3-тарау. Мемлекеттік жастар саясатын қалыптастыру және іске асыру

13-бап. Мемлекеттік жастар саясатын қаржымен қамтамасыз ету

1. Қазақстан Республикасындағы мемлекеттік жастар саясаты:
 - 1) республикалық және жергілікті бюджеттер қаражаты;
 - 2) жеке және заңды тұлғалардың ерікті мүліктік жарналары;
 - 3) Қазақстан Республикасының заңдарында тыйым салынбаған өзге де көздер есебінен қаржыландырылады.
2. Республикалық және жергілікті бюджеттерде мемлекеттік жастар саясатын іске асыру үшін жыл сайын қаражат көзделеді.

Қаржы қаражатының есептік көлемі Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес мемлекеттік жастар саясаты саласындағы бағдарламаларды іске асыру үшін қажетті материалдық және қаржылық ресурстарды есепке ала отырып айқындалады.
3. Мемлекеттік жастар саясатын іске асыру шеңберіндегі іс-шараларды қаржыландыру Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген тәртіппен мемлекеттік әлеуметтік тапсырыс нысанында жүзеге асырылуы мүмкін.

14-бап. Қазақстан Республикасындағы мемлекеттік

жастар саясатын қалыптастыруға және іске асыруға жастардың қатысуы

1. Жастар Қазақстан Республикасында мемлекеттік жастар саясатын қалыптастыруға және жүргізуге қоғамдық жағынан маңызды бастамаларды іске асыру, орталық және жергілікті атқарушы органдарға өтініш жасау, жастар ұйымдарының аталған органдармен өзара іс-қимыл жасауы арқылы, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңдарында тыйым салынбаған өзге де нысандарда қатысады.

2. Мемлекеттік жастар саясатын іске асыру жөнінде жастардың, жастар ұйымдарының мемлекеттік органдарға енгізетін ұсыныстарын мемлекеттік органдар өз өкілеттіктеріне сәйкес және Қазақстан Республикасының заңдарында айқындалған тәртіппен қарайды.

Егер аталған ұсыныстарды қарау үшін қаржы қаражатының есебі, ақпарат жинау, құжаттардың жобаларын әзірлеу қажет болған жағдайда мемлекеттік органдар ақпараттық көмекті жүзеге асырады және аталған ұсыныстарды енгізген жастар мен жастар ұйымдарының уәкілетті өкілдерімен консультациялар жүргізеді.

3. Мемлекеттік органдар Қазақстан Республикасындағы мемлекеттік жастар саясатын қалыптастыру және іске асыру саласында консультациялар мен іс-қимылдарды үйлестіру үшін жастар ұйымдарын олардың келісімімен тартуға құқылы.

Жастар ұйымдары мемлекеттік жастар саясаты саласындағы мемлекеттік және өңірлік бағдарламалардың іс-шаралар жоспарлары шеңберінде белгілі бір жұмыстарды орындау, қызметтер көрсету мақсатында мемлекеттік органдармен ынтымақтасуға, ал олардың уәкілетті өкілдері мемлекеттік жастар саясатын іске асыру жөніндегі консультациялық-кеңесші органдардың құрамына кіруге құқылы. Аталған мақсаттарды іске асыру үшін консультациялық-кеңесші органдар құрылуы мүмкін.

4. Жастарды мемлекеттік жастар саясатын қалыптастыруға және іске асыруға тарту мақсатында уәкілетті орган Қазақстан Республикасының жастар ұйымдарымен бірлесе отырып, екі жылда кемінде бір рет жалпы республикалық Қазақстан жастары форумын - Қазақстан Республикасының жастары мен жастар ұйымдарының уәкілетті өкілдерінің форумын шақырады.

Жалпы республикалық Қазақстан жастары форумын өткізу тәртібі, өкілдік нормалары уәкілетті орган мен Қазақстан Республикасы Үкіметінің жанындағы мемлекеттік жастар саясатын іске асыру жөніндегі консультациялық-кеңесші органының ұсынуы бойынша Қазақстан Республикасының Үкіметі бекітетін жалпы республикалық Қазақстан жастары форумы туралы ережемен белгіленеді.

5. Жалпы республикалық Қазақстан жастары форумы өз құзыреті шегінде жастарға үндеу қабылдай алады, Қазақстан Республикасының мемлекеттік жастар саясатын қалыптастыру және іске асыру туралы ұсынымдар әзірлей алады.

15-бап. Жастарға арналған әлеуметтік қызметтер

1. Қазақстан Республикасында жастарды әлеуметтік қолдау мақсатында әлеуметтік қызметтер жұмыс атқарады.

2. Әлеуметтік қызметтер жұмысының бағыттары:

1) психологиялық-педагогикалық, медициналық-әлеуметтік, заңдық көмекті жүзеге асыру және кәмелетке толмағандар мен басқа да жастар өкілдеріне консультациялар беру;

2) өздерінің тәни кемістіктеріне байланысты ерекше қолайсыз жағдайларда қалған адамдарға әлеуметтік көмек;

3) жас отбасыларына әлеуметтік көмек;

4) еңбек және оқу ұжымдарында жастарды құқықтық қорғау;

5) мінез-құлқы девиантты кәмелетке толмағандарға, қадағалаусыз және панасыз қалған кәмелетке толмаған азаматтарға әлеуметтік көмек;

6) жастар арасындағы бас бостандығынан айыру орындарынан босатылған, сондай-ақ арнаулы білім беру ұйымдарынан және ерекше режимде ұстайтын білім беру ұйымдарынан оралған адамдарды, нашақорлықтан, уытқұмарлықтан, маскүнемдіктен емдеуден өткен адамдарды, адамның иммунитет тапшылығы вирусын жұқтырған және ЖҚТБ-мен ауыратын адамдарды әлеуметтік қалпына келтіру

(оңалту);

7) құқықтық насихат, жастардың жұмысқа орналасу, білім беру және кәсіптік даярлау, бос уақытын өткізу, туризм және спорт салаларындағы құқықтарын іске асыру мүмкіндігі туралы оларды хабардар ету;

8) жастардың тұрғылықты жері бойынша бос уақытын мазмұнды өткізуін ұйымдастыру, соның ішінде жасөспірімдер мен жастардың аула клубтарын ашу мен қолдау және жастарға көмек көрсету жөніндегі басқа да функциялар;

9) жастардың жұмысқа орналасуына және жұмыспен қамтылуына жәрдемдесу болып табылады.

3. Жастарға арналған әлеуметтік қызметтер жұмыстарын қаржыландыру мемлекеттік жастар саясатын іске асыру үшін көзделген мемлекеттік бюджет қаражатының, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңдарында тыйым салынбаған өзге де көздердің есебінен жүзеге асырылады.

4. Әлеуметтік қызметтердің жастарға арнап мемлекеттік бюджет қаражаты есебінен қаржыландырылатын қызметі шеңберінде көрсететін әлеуметтік қызмет көрсетулері тегін ұсынылады.

Ескерту. 15-бапқа өзгерту енгізілді - ҚР 2010.11.23 N 354-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

16-бап. Қазақстан Республикасындағы мемлекеттік жастар саясатын ақпараттық қамтамасыз ету және ғылыми негіздеу

1. Мемлекеттік органдар Қазақстан Республикасындағы мемлекеттік жастар саясатын ақпараттық қамтамасыз ету, денсаулығын сақтауға, білім алуға, әлеуметтік қызметке, кәсіптік бағдар алуға, жұмысқа орналасуға, демалуға, әлеуметтік оңалуға, жас отбасыларын қолдауға құқықтарын іске асыру мүмкіндіктері туралы, жастар ұйымдарымен ынтымақтастық нысандары және Қазақстан Республикасындағы мемлекеттік жастар саясаты саласындағы басқа да құқықтарды іске асыру туралы жастарды хабардар ету жөніндегі қызметті жүзеге асырады.

Бұл мақсатта жастарға арналған ақпараттық жүйелерді, ақпарат орталықтарын құру арқылы жастарға ақпараттық қызмет көрсетуді кеңейту үшін жағдайлар қамтамасыз етіледі, бұқаралық ақпарат құралдарының өкілдерімен ынтымақтастық жүзеге асырылады.

Мемлекеттік органдар жастарды, жастар ұйымдарын мемлекеттік жастар саясатын іске асыру жөніндегі жоспарланатын және жүзеге асырылатын іс-шаралар туралы бұқаралық ақпарат құралдары арқылы хабардар етуге міндетті.

2. Мемлекеттік органдар өз құзыретіне сәйкес Қазақстан Республикасындағы мемлекеттік жастар саясатының проблемалары бойынша ғылыми-зерттеулер ұйымдастырады. Аталған зерттеулер ұзақ мерзімдік негізде жүзеге асырылады және Қазақстан Республикасындағы мемлекеттік жастар саясаты саласындағы мемлекеттік және өңірлік бағдарламаларды әзірлеу кезінде ескерілетін міндетті шарт болып табылады.

3. Қазақстан Республикасындағы мемлекеттік жастар саясаты саласындағы зерттеулердің нәтижелері негізінде уәкілетті орган жыл сайын Қазақстан Республикасындағы жастардың жағдайы туралы баяндаманы әзірлеп, Қазақстан Республикасының Үкіметіне табыс етеді және оны бұқаралық ақпарат құралдарында жариялайды.

Қазақстан Республикасындағы жастардың жағдайы туралы баяндаманы орталық және жергілікті мемлекеттік органдар өз құзыреті шегінде тиісті шешімдер қабылдау үшін қарайды.

17-бап. Жастарға арналған әлеуметтік инфрақұрылым

1. Мемлекеттік органдар Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес жастарға арналған әлеуметтік инфрақұрылым объектілерін құруды және оның жұмыс істеуін қамтамасыз етеді.

2. Мемлекеттік органдардың жастарға арналған әлеуметтік инфрақұрылым объектілерінің арнаулы мақсатын өзгерту туралы, тарату туралы шешімдерді қабылдау тәртібі жастардың тіршілігін, білім алуы мен тәрбиесін, дене тәрбиесін, рухани және имандылық жағынан дамуын қамтамасыз ету

үшін мұндай шешімдерді қабылдаудың салдарын тиісті мемлекеттік органның немесе органдардың арнайы құрылған сараптама комиссиясының бағалауы жөніндегі іс-шараларды көздейді.

3. Мемлекеттік меншік мүлкі болып табылатын, құрылуы, сатып алынуы немесе оқшауландырылуы жастарға арналған әлеуметтік инфрақұрылым объектілерінің жұмыс істеуін қамтамасыз етуге байланысты болатын мүлік (соның ішінде жер учаскелері, үйлер, құрылыстар, ғимараттар, жабдық) аталған мақсаттарына ғана сәйкес пайдаланылуы мүмкін.

Егер туындаған мән-жайларға байланысты аталған мүлікті жастарға арналған әлеуметтік инфрақұрылым объектілерінің жұмыс істеуін қамтамасыз ету мақсатында пайдалану мүмкін болмаса, оны өзге мақсаттарда пайдалану туралы шешімді тиісті уәкілетті мемлекеттік орган жастарға арналған әлеуметтік инфрақұрылым объектісінің шығынын өтеуге бағытталған шараларды алдын ала қолдану шартымен қабылдайды.

4. Мемлекеттік органдар Қазақстан Республикасының заң актілерінде белгіленген тәртіппен жастар ұйымдарына үйлерді, ғимараттарды және олардың жарғылық мақсаттарын жүзеге асыру үшін қажетті өзге де мүлікті өтеусіз пайдалануға беруге құқылы.

5. Жастарға арналған мемлекеттің меншігіндегі әлеуметтік инфрақұрылым объектілерінің жұмыс істеу тәртібі, оны материалдық және қаржылай қолдау шаралары Қазақстан Республикасының заңдарымен айқындалады.

4-тарау. Қорытынды ережелер

18-бап. Мемлекеттік жастар саясаты туралы Қазақстан Республикасының заңдарын бұзғаны үшін жауаптылық

Мемлекеттік жастар саясаты туралы Қазақстан Республикасы заңдарының бұзылуына кінәлі тұлғалар Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес жауапты болады.

19-бап. Қазақстан Республикасының заңдарын қолдану

Осы Заң күшіне енген кезде қолданылатын Қазақстан Республикасының заңдары оған қайшы келмейтін бөлігінде қолданылады және ол қолданысқа енгізілген күннен бастап бір жыл ішінде соған сәйкес келтірілуге тиіс.

20-бап. Осы Заңды қолданысқа енгізу тәртібі

1. Осы Заң, 2005 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданысқа енгізілетін 6-баптың 5) тармақшасын қоспағанда, ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі.

2. Мыналардың күші жойылды деп танылсын:

1) "Қазақ ССР-індегі мемлекеттік жастар саясаты туралы" 1991 жылғы 28 маусымдағы Қазақ ССР-інің Заңы (Қазақ ССР Жоғарғы Советінің Ведомостары, 1991 ж., N 28, 377-құжат; Қазақстан Республикасы Жоғарғы Кеңесінің Жаршысы, 1994 ж., N 9-10, 158-құжат; 1995 ж., N 20, 120-құжат; Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы, 1997 ж., N 13-14, 205-құжат);

2) Қазақ ССР Жоғарғы Советінің "Қазақ ССР-індегі мемлекеттік жастар саясаты туралы" Қазақ ССР Заңын күшіне енгізу туралы" 1991 жылғы 28 маусымдағы қаулысы (Қазақ ССР Жоғарғы Советінің Ведомостары, 1991 ж., N 28, 378-құжат).

*Қазақстан Республикасының
Президенті*

Осы құжат ресми жариялау дереккөзі болып табылмайды.

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің "Республикалық құқықтық ақпарат орталығы" РМК